

Tanulmányút az Erdélyi Szigethegységben

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Erdészeti Szakosztálya 2001. szeptember 20-án alakult Tusnádfürdőn. Később e szerveződés adta az alapját az OEE Erdélyi Helyi Csoportjának. A kismagyarországi és erdélyi erdészek között a hivatalos kapcsolattétel 2001. október 21-én történt.

A hazai együttműködő partnerek voltak: ERTI, EFDSZ, ÁESZ, NYME. Egy évvel később csatlakozott az OEE. Az együttműködés szándéka a kölcsönösen hasznosítható, az erdőgazdálkodást érintő új tudományos eredmények bemutatására irányult.

Később az erdőgazdálkodás gyakorlati problémái is hangsúlyossá váltak, emiatt a konferenciák mellett közös tanulmányutakkal bővült az együttműködés.

Mind a szakkonferenciák, mind a tanulmányutak megszervezésében orosz-lánrészt vállalt *Orbók Ilona* és *Szendrei-né Koren Eszter*. Köszönet érte.

Az idei augusztusi tanulmányút a Kárpát-medencén belül maradt, az Erdélyi Szigethegységet vettük célba. Az első estén Püspökladányban az ERTI, nevezetesen *Csiba Imre* és munkatársai vendégszeretetét élveztük. Másnap korán reggel tovább indultunk Tordára, ott várt minket az út főszervezője, *Sipos Márton* és felesége *Sipos Ágnes*. Útközben Élesden csatlakozott csapatunkhoz *Orbók Ilonka* és *Orbók Sándor*.

Megtekintettük a zömmel uniós forrásból, turisztikai célra felújított Tordai Sóbányát, mely a középkorban a térség legjelentősebb sötérmelő és -elosztó központja volt. Ezt követően túrát tettünk a Tordai-hasadékba, mely a Torockói-hegység talán leglátványosabb, de minden bizonnyal legismertebb mészkő sziklaszurdoka. Az első erdélyi estét Torockón, az EUROPA NOSTRA-díjjal kitüntetett magyar faluban töltöttük. Reggel rövid sétát tettünk a híres fehér házak között. Az egységes falukép az 1870-es tűzvész utáni újjáépítésnek köszönhető. Torockón már a középkorban jelentős volt a vasművesség (nevét is így kapta: troszka/tarack= vaskő, vassalak) és a 18. századi vaskohászat egyik erdélyi központjává vált. A vasművesség hanyatlása a modern, kőszén és gőze-nergiát használó nagyüzemek megjelenésével, a 19. század végén kezdődött.

Azt követően utunk az 1128 m magas Székelykőre vezetett, jellegzetes

formája miatt Torockón „kétszer kel fel a nap”. (Jókai Mór: Egy az Isten). E nap programja volt az aranyosfői (Szerkerisora) 75 ezer köbméternyi jeget, és több látványos mészkőképződményt magába záró jégbarlang megtekintése. Este a Vartop-hágón lévő sí- és turistacentrumban szálltunk meg. Ébredés után a frissebbek túrát tettek a Rozsdás-árokhoz. Ez a vörösfenyő és homokkő keverékéből erózióval kialakult látványosság minden bizonnyal a néhány évszázaddal ezelőtti lovaskocsi-nyomokra vezethető vissza. A Vartopról a Kiskoh (Chiascau) település szélén, triászkorú kristályos mészkőben kialakult medvebarlangot tekintettük meg. Nevét a barlangi medve (*Ursus spelaeus*) épségben maradt csontvázáról kapta. A nap igazi erőpróbája a Csodavár meglátogatása volt. A pádis-fennsíki Ponor-rétől induló túra a Vár patakának az „Elveszett Világból” és a „Hamlet barlangból” kiömlő vizeket befogadó, legmélyebb pontjára vezetett. A Csodavár alakító víz a Galbina-forrásnál bukkan a felszínre.

Este fáradtan pihentünk le a Boga-völgyi üdülőtelepen lévő szállásunkon, ahol a további éjszakákat is töltöttük. A pihentető alvást követően másnap reggel bemelegítésként rövid sétát tettünk a Boga-völgy legjelentősebb vízeséséhez. Később a Pádis fennsíkon erdőfelújítási eljárásokat tanulmányoztunk, *Ferkő Jenő* magánerdészet-vezető és munkatársai vezetésével. A túra e napon sem maradhatott el, a cél a Meleg-Szamos forrásvidékén az Aragyasza barlangot magába foglaló, és meredek

sziklafalakkal keretezett „Szamos bazar” volt. A hely, mint a neve is mutatja, látványosságokban igen pazar.

A túrától elcsigázva közös nótázással öntöttünk erőt magunkba, hogy a következő napi izgalomra is fogadókészek legyünk. Másnap szerencsére testileg pihentetőbb kulturális programmal nyitottunk, a magyarremetei, Árpád-kori református templomot csodálhattuk meg *Szigeti Ferenc* nagytiszteletű úr élvezetes idegenvezetésével. Útban a mézgedi barlang felé „kalapot emeltünk” a 400 éves védett kocsányos tölgy előtt. A mézgedi Czárán-barlang cseppkőformákban igen gazdag. Köszönhetően, hogy viszonylag későn nyitották meg a nagyközönség előtt, a cseppkőek nagyon tiszták, algtól és koromtól mentesek. A barlang denevérfajokban és denevérszámban is igen gazdag.

A barlanglátogatás után a mézgedi menedékházban vitattuk meg erdőgazdálkodásaink problémáit. Később folytattuk az előző esti „nótaestet”, nyelvi probléma nélkül, hol románul, hol magyarul. Legfőbb nótafa *Kiss István* szentjóbói erdész kollégánk volt.

Az utolsó nap látogatást tettünk a belényesi (Beius) Magánerdészeti Hivatalban, majd a Királyerdő hegyég szemet gyönyörködtető karsztvidékén át hazaindultunk.

Az útért köszönettel tartozunk az EGERERDŐ Zrt. és az ÉSZAKERDŐ Zrt. vezetőinek, a résztvevők áldozatának, de különösen Sipos Mártonnak és feleségének, valamint Ferkő Jenőnek és munkatársainak.

Kép és szöveg: **Garamszegi István**

Együttműködés a türingiaiakkal

Megállapodást kötött a Tübingi Erdészeti Egyesület és az OEE Budapesti HM csoportja

Az elmúlt évtizedben szoros, gyümölcsöző kapcsolat alakult ki a két egyesület között, amit számos tanulmányút és közösen rendezett „erdőnevelési szeminárium” is jelez, amelyeken közel száz magyar és 40-50 német erdész vett részt.

A német erdészeti civil szervezetek működésének szakmai céljai és lehetőségei hasonlóak a miénkhöz, de a szervezeti felépítésük eltérő. Németországban minden tartományban működik egy erdészeti egyesület, és a Német Erdészeti Egyesületnek (Deutscher Forstverein) ezek a tagjai, nem a természetes személyek. A tübingi egyesületnek kb. 270 tagja van, nagyságrendileg ez egy nagyobb hazai csoport tagságának felel meg.

A megállapodás célja, hogy segítse az általános és nemzeti szakmai célok elérését, ennek érdekében erősítse az együttműködést, javítsa az ismeretátadást, a tapasztalatok cseréjének hatékonyságát, a két ország hivatalos erdőgazdálkodása közötti kapcsolat fenntartásával. Az aláíró szervezetek szándéka, hogy segítsék a Tübingi Mezőgazdasági, Természetvédelmi és Környezeti Minisztérium Természetvédelmi és Erdészeti Osztálya, valamint a Magyar Köztársaság Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumának Természeti Erőforrások Főosztálya között az erdőgazdálkodás és az erdei természetvédelem területén 2007-ben kötött együttműködési megállapodásban foglaltak megvalósulását. A vállalt célok elérését a tanulmányutakon, szemináriumokon kívül vitafórumok, valamint gyakornokok, tanulók és hallgatók „cseréje”, és közös közönségkapcsolati munka egyaránt szolgálja.

A megállapodás keretében idén egy magyar erdészecsoporthoz – litván kollégákkal közösen – a tübingi „erdő-átalakítási projekt” (Waldumbau Projekt) eredményeit ismerhette meg a helyszínen. A projekt arra irányul, hogy a háború után gyorsan, de sajnos nem helyi származású szaporítóanyaggal felújított erdőket a természetnek jobban megfelelő szaporítóanyaggal alakítsák át.

További fejleményei a megállapodásnak, hogy októberben hárman utaztak Tübingiába az ottani erdőfeltárási rendszert tanulmányozni Tübingiából pedig hatfős csoport érkezett a Budapesti Erdőgazdasághoz egy közös „jelölési gyakorlatra”, az állandó borítottságúvá történő átalakítás első lépéseként.

Keresztes György
elnök, Budapesti HM HC

Új ügyintéző és kibővült egyesületi iroda

A Könyvtár mellé költözött az OEE Titkársága a Budakeszi úton

2014. októbertől új dolgozóval gyarapodott az Egyesület titkársága. *Udvardi Annamária*, Sopronban végzett okleveles környezetmérnök ügyintézőként többek között az iktatási és a tagnyilvántartási feladatokat látja el, míg *Pintér Eszter* átvesszi a pénzügyi adminisztrációt *Mester Géza* Juci nyugdíjba vonulása után. Udvardi Annamária a titkárság@oee.hu e-mail címen és a 06 20 776 7491-es telefonszámon érhető el. Pintér Eszter elérhetőségei változatlanok, az e-mail címek közül kérjük a pinter.eszter@oee.hu használatát.

November első hetén a titkárság irodái a Budakeszi úti épületen belül új helyre, a Könyvtár szintjére költöztek. Ezzel megvalósult az Erdészeti Információs Központ létrehozók eredeti szándéka, vagyis hogy az épületen belül egy szinten találhatók az erdészeti civil szervezetek irodái és az OEE Könyvtára. Az Egyesület számára az új irodák kényelmesebb elhelyezkedést, több helyet jelentenek, így az Erdészeti Lapok szerkesztősége is külön irodába költözhet.

A titkárság elérhetőségei változatlanok. Az irodák most az épület alsó bejáratához vannak közelebb, de a felső, konferencia terem melletti bejárat felől továbbra is megközelíthetők. A költözés során a bútorok és az irattár néhány nap alatt új helyére került, amiben köszönjük a Budapesti Erdészet se-

gítségét! A kaputelefon átszerelése még rövid időt igénybe vesz, amivel kapcsolatban az ide érkezők megértését kérjük. Addig az Erdészetre vagy a MEGOSZ-hoz csöngetve lehet bejutni az egyesületi irodákba.

Lomniczi Gergely
főtitkár

Erdész-vadász könyveket vásárolok

Az alábbi témakörökben könyveket, illetve folyóiratokat vásárolok: erdészet, vadászat, halászat, horgászat, madarászat, állattan, növénytan, gombászat, méhészet, útleírás, néprajz.
Akár egy darab könyv van vagy esetleg egész könyvtárat, hagyatékot adna el, keressen meg bizalommal!

Berdó József
tel.: +36 30 938 6178
e-mail: berdojosef@t-online.hu

Zala kincse az erdő

Az Erdők Hete programsorozat eseményeként a Zalaegerszegi Helyi Csoport a Göcseji Múzeummal közösen immár második alkalommal rendezte meg közös programját, az Erdésznapot.

Tavalyi rendezvényünk kedvező fogadtatásán felbuzdulva ezúttal is az volt a célunk, hogy az érdeklődők számára egész napos, tartalmas rendezvény keretében nyújtsunk betekintést az erdő és az erdőgazdálkodás színes világába, és közben egyesületünket is népszerűsítsük. A szakmai bemutatók köré kulturális és gasztronómiai programokat is szerveztünk.

Az eseményt *prof. dr. Lakatos Ferenc*, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja nyitotta meg. Kiemelte, hogy az Erdők Hete rendezvénysorozat megtartásáról 2009 óta az erdőtvény rendelkezik. Előrebocsátotta, hogy a rendezvény keretében az erdészek a hétköznapijaik során megélt csodákat osztják meg az öröndetesen nagyszámú érdeklődővel. Külön hangsúlyozta a zalai erdők felbecsülhetetlen értékeit, melyekre valóban kincsként kell tekintenünk.

A rendezvény gazdag kínálatának legfontosabb része az erdővel kapcsolatos ismeretterjesztés volt. Tagtársaink az érdeklődők felkészültségéhez igazodva párbeszédese formában, gyakorlati példák segítségével mutatták be az erdőt, a szakmát, követve ezzel Egyesületünk legnemesebb hagyományait.

„A történelmi évgyűrűk” című játékban egy nemrég kidőlt, közel 180 éves bükkfa monumentális korongja volt a segítségünkre. A fa korának meghatározása közben a résztvevők megudhat-

ták, hogy milyen kapcsolat van az évgyűrűk és az elmúlt századok történelmi eseményei között.

„Harkály doktor rendelésén” *Kungli József* tagtársunk Fakopp műszerével varázsolta el a kíváncsi közönséget: a fiatalabb korosztályok képviselői tátott szájjal figyelték, hogy a kívülről egészségesnek látszó törzsek vajon korhadtak-e.

Sok érdeklődőt vonzott az a helyszín is, ahol a lábán álló fák mérésének különböző lehetőségeit mutattuk be, kezdve a legegyszerűbb eszközöktől, egészen a komputerrel támogatott megoldásokig.

A tűzifa-bemutatót azzal a céllal állítottuk össze, hogy a számbavétel terén kevésbé járatos felhasználók számára megmutassuk a legkönnyebben ellenőrizhető megoldásokat, hogy a legközelebbi vásárlás után minél kevesebben legyenek közülük csalódottak. Ennek a

programnak a tűzifára kiterjesztett rezsiszűkítés révén még napi aktualitása is volt, ezért az a sajtó munkatársait is élénken foglalkoztatta.

A Zala Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága információs sátrában a hatóságnál dolgozó kollégák azoknak az erdőtulajdonosoknak adtak tanácsokat, akik nehezen boldogulnak a hivatali ügyintézés egyre bonyolultabb világában.

Kovács Gyula tagtársunk, aki a Tündérvár mozgalom elindítója, veszélyben levő nemzeti örökségünkre irányította az érdeklődők figyelmét egy megrázó film segítségével, amelyben a kihalt hetési falvak történetét dolgozta fel. Később másik kedves témájáról, a Kárpát-medence őshonos gyümölcsfajtajairól tartott nekünk előadást.

A hagyárböröndi hagyományörző faművesek dédapáink világába repítették vissza a közönséget: Megmutatták, hogy a gatter elődjének tekinthető állványos hosszvágóval hogyan fűrészték fel a hengeres fát, és milyen eszközöket használtak a további feldolgozáshoz.

A program összeállításakor megkülönböztetett figyelemmel fordultunk a gyermekek felé. Ennek a látogatók körében is érezni lehetett a hatását: komplett cserkész őrs is megtisztelte az Erdésznapot. A legkisebbeknek *H. Horváth Gyula* és *Balázs László* színművészek meséltek, *Gryllus Vilmos* pedig zenés kalandozásra vitte őket a titkot rejtő hallgatag erdőbe. A különböző ügyességi fajtékok és az Erdőgazda társasjáték, valamint a barkácműhelyben a sok makk, toboz, levél és csipkebogyó egész nap tartalmas időtöltést biztosított a fiatalok számára.

A soproni közép- és felsőfokú erdész-képzés intézményei is elfogadták meghívásunkat, hogy bemutassák sokszínű oktató, nevelő munkájukat. Zalából a jelentős erdővagyon miatt hagyományosan nagy létszámú diákság koptatja a Roth Gyula Szakközépiskola és az Erdőmérnöki Kar padjait is. Bízunk benne, hogy egy kicsit ez a nap is hozzájárult az érdeklődés további fennmaradásához.

Egyesületünk életébe színes kiadványaink segítségével kaptak betekintést a látogatók. A bemutatkozó civil szervezetek körét a Magyar Madártani- és Természetvédelmi Egyesület Zalai Csoportja és a Göcsej Természetvédelmi Alapítvány is erősítette.

Ahogy egy család otthonában a konyha a legfontosabb hely, úgy vált a déli órákban a bográcsok, üstök környéke az Erdésznapnak is központi helyévé. Nagy örömünkre, a tavalyról már ismert szakácsok mellett ez alkalommal a vasvári és nagykanizsai államerdészek kollégákat és a zalaszabari magán-

dészek, valamint a Kanizsa és Környéke Gasztronómiai Egyesület főzőcsapatát is köreinkben üdvözölhettük.

„Az erdészek finomat főznek!” Ez volt a program címe, melynek jegyében vadból, gombából és medvehagymából

készült ételekkel gondoskodtak róla, hogy a közel hétszáz résztvevő aprajánagyja a gyomrán keresztül is jó emlékeibe zárjon minket.

A várakozásnak megfelelően a legnagyobb érdeklődés a STIHL TIMBERSPORTS csapatának látványos favágó showját kísérte. Érdekes volt megfigyelni, hogy az új évezred kommunikáció középpontú világában, a tévé- és internetcsatornák útján tájékozódó laikus nézők talán még jobban várták a fűrészek felzúgását, mint mi erdészek.

A látogatók előtt egész nap nyitva álltak az erre az alkalomra rendezett kiállítások: *Konrád Lajos* népi iparművész fagaragványait, *Frankovics Tibor* nyugalmazott zalaszentiváni körjegyző fűrészfűjteményét és a Zalaerdő Zrt. dolgozóinak fotóit tekinthették meg az érdeklődők.

A reggel ránk ijesztő csöppörgös időjárás a megnyitó előtt kedvezőbbre

fordult, ezért a tervezett programokat maradéktalanul le tudtuk bonyolítani. A Vasból és Zalából is jelentős számban érkező tagság nagy része szeretettel együtt vett részt az eseményen. Ez egyértelműen mutatja, hogy a nyugati végek szakközönsége igényli az olyan oldott légkörű találkozási lehetőséget, amely a szakmai és a magánéleti kapcsolatok ápolására egyaránt alkalmas. A biztató visszajelzések abban erősítették meg a szervezőket, hogy jövőre sem volna haszontalan Zalaegerszeget erdésznapot rendezni, immár nemcsak a szakma széles nyilvánosság előtti bemutatkozása céljából, hanem a környék erdészeinek családi napjaként is.

Forrás: OEE Zalaegerszegi HCs.

Szerzők: Józwiak Bernard (elnök),

Som László és Vissi Géza (titkár)

Fotók: Som László

Zalai tájakon a Bánokszentgyörgyi Erdészetnél

2014. október 29-én a Szombathelyi Erdészeti Zrt. munkatársai és az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának tagjai a Zalaerdő Zrt. és az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportjának meghívására látogattak el a házigazda Bánokszentgyörgyi Erdészet területére.

A Vas megye számos pontjáról szép számmal egybegyűlt résztvevőket Söjtörön, a *Deák Ferenc* szülőháza előtti téren fogadta és köszöntötte *Rosta Gyula* a Zalaerdő Zrt. vezérigazgatója és egyben a Nagykanizsai Helyi Csoport elnöke. Ezt követően *Hopp Tamás*, a Bánokszentgyörgyi Erdészet igazgatója is köszöntötte a megjelenteket és ismertette a tapasztalatcsere tervezett programpontjait.

Kulturális programként első ízben *Deák Ferenc* szülőházát tekintették meg. *Cseb Veronika*, a ház gondnoka elevenítette fel a múlt emlékeit, mesélt *Deák Ferenc* életéről, munkásságáról, a ház jelenéről és múltjáról. A söjtöri kúria műemléki feltárása és rekonstrukciója 2003-ban fejeződött be, *Deák* születésének 200. évfordulójára. Az épület falain belül megismerkedhettünk a korabeli köznemesi életmóddal, *Deák* életútjának állomásait jelentő településekkel. A földszinten egy 18–19. század korabeli füstös-konyha maradványainak rekonstrukcióját is felfedezhettük. A ház megtekintése után *Rosta Gyula* az OEE Nagykanizsai és *Bakó Csaba*, az OEE Szombathelyi Helyi Csoportjának elnökei, valamint *Hopp Tamás* és *Kutas*

Lajos erdészeti igazgatók, a Vas megyei erdészek nevében koszorút helyeztek el a ház bejáratánál.

Az időjárás borúsága kezdett már alábbhagyni és egyre többet engedett látni a zalai tájból. Mire kiértünk a terepi program helyszínére, már ragyogott a nap, de a résztvevők már nem csak a napsütésnek örvendhettek, hanem a vendéglátóink által kínált tízórainak is.

A jó ízek után Szentpéterfölde község határában egy természetes bükk felújítógásként tekinthetünk meg. *Vaski László* erdőművelési ágazatvezető és *Fekete László* erdőművelési műszaki vezető ismertették az elmúlt és jelen kori felújítási módjait és azok sajátosságait. Az erdészet állományalkotó fafajai kö-

zül a bükk területaránya a legnagyobb (40%), melyet természetes úton újítanak fel. A fakitermeléseknél a forwarderes technológia került előtérbe a vontatós technológiával szemben. Szó esett még a bükk pusztulásáról: az elsősorban határtermőhelyeken álló és a klímaváltozás kapcsán gyengültségi tüneteket mutató bükkön megjelentek a másodlagos károsítók és kórokozók, így egy kárláncolat következtében a bükk tömeges pusztulása lépett fel. Ez ellen egyes állományok létrehozásával igyekeznek védekezni, többek között úgy, hogy a felújítógáskák pótlásakor csak elegyfajokat – kocsánytalan tölgyet, hegyi juhart, vadgyümölcsöket – ültetnek.

A bemutató közben megálltunk egy 110 éves szlavón tölgyes magtermő állománynál. Az állomány mögött bükk természetes felújítás található, melyet azonban be kellett keríteni a magas vadlétszám miatt. A két terület között pedig puffer zónát alakítottak ki, a tölgyek ágtszta törzsének megőrzése érdekében.

A következő helyszínen *Iványi Tamás* fahasználati műszaki vezető ismertette a lucos erdőrésztlet üzemtervi adatait, az állomány múltját. Sajnos, itt is erősen fellépett a szűkár, nincs már egy famagasságnyi hossz sem a szűkárosított részek között, így ezek felszámolása folyamatban van.

Itt volt lehetőségünk a gyakorlatban is megtekinteni egy SAMPO RO-

SENLEW SR 1046 harvester kitermelés közben. A gép – kis mérete miatt – gyérítésekben való használatra is alkalmas. 5–10%-ban azonban ki kell egészíteni a hagyományos motorfűrész technológiával, mivel az erőteljesebb ágakkal rendelkező faegyedekkel nem tud megbirkózni. Ezek a gépek napi 2x10 órát dolgoznak. Szintén munka közben láthattunk még egy KOMATSU 860.4 forwardert. Ez a két gép az eddigi tapasztalatok és teljesítményadatok alapján is kivívta a szakma elismerését.

A következő program helyszíne a festői szépségű tisztáson álló szentpéterföldi vadászház volt, ahol a hagyományokhoz híven nem is olyan régen tartották 13. alkalommal megrendezésre kerülő zalai trófeaszemlét. A vadászház melletti tisztáson Hopp Tamás ismertette a társaság vadgazdálkodási mutatóit, valamint a vadászház történetét. Belülről is megcsodálhattuk a vadászkastélyt, melynek egyik

érdekessége, hogy a vadászterem egyik oldalfalán írások, jegyzetek olvashatóak, ugyanis ide jegyezte fel Jó-

zsef főherceg az általa elejtett vadak fontosabb adatait.

Utunkat már kisvasúttal folytattuk

Pákáig. Az erdészeti üzemeltetésű Csömödéri Állami Erdei Vasút egy igazi különlegessége a göcseji tájnak. 109 km hosszan hálózza be a zalai erdők egy részét, jellemzően a völgyekben futva, amellyel jelentős mennyiségű faanyagot szállítanak Lenti és Csömödre, a fafeldolgozó üzembe (20–25 000 m³). Ezen kívül a személyszállító vonatok Lenti és Kistolmács között 32 km hosszan kötik össze a térség kirándulós helyeit.

Pákán ismét autóbuszba ülve utaztunk át Rádiházára, ahol *dr. Török László* tenyésztő kíséretében ismerkedhettünk meg a 150 egyedből álló Kabalaménessel. Jelenleg ügető- és sportlótenyésztést folytatnak, kiegészítve mindezt számos idegenforgalmi szolgáltatással. Jó néhány nemzetközi szinten sikeres ugró- és military ló látta meg itt a napvilágát.

A nap zárásaként Zalaegerszegen a Kiskondás Étteremben fogasztottuk el bőséges vacsoránkat. A baráti beszélgetés végén Bakó Csaba Helyi Csoport elnök megköszönte vendéglátóinknak a hasznos tapasztalataik megosztását és a kedves vendéglátást. Záróbeszédében Rosta Gyula felkérte a Szombathelyi Helyi Csoportot, hogy az eddig megszokottakkal ellentétben az évi rendszeres látogatás sorrendjére módosítsunk és jövőre tavasszal látogassunk el Zalába.

Köszönjük a szervezőknek, a Zalaerdő Zrt. és a Nagykanizsai Helyi Csoport vezetőinek, tagjainak a baráti fogadtatást, a rendkívül tartalmas, változatos és szakmailag is építő jellegű programokat.

Szöveg: **Khell Melinda**

Kép: **Markó András**

OEE Szombathelyi HCS

Soproniak a Vértesben

Régi vágyunk teljesedett be, amikor autóbuszunk begördült a Vértesi Erdő Zrt. pusztavámi Malomerdő Ökoturisztikai Centrum parkolójába, és kezdetét vette kétnapos vértesi tanulmányutunk.

Nagy érdeklődéssel vártuk vendéglátóink programját, hiszen számunkra alig ismert terepre, a vértesi erdőbe érkezünk. *Encsi Csaba* vezérigazgató helyettes és helyi csoport titkár által összeállított program csak még inkább fokozta kíváncsiságunkat.

A Malomerdő Ökoturisztikai Centrumban *Kocsis Mibály* vezérigazgató, helyi csoport elnök fogadott minket nagyon szívélyesen. Kollégái segítségével átfogó előadásban ismertette a Vértesi Erdő Zrt. működését, közelmúltját, jelenét, és a jövőbeni elképzeléseket. Láthattuk, milyen komoly szerepet tölt be a társaság a térségben a Vértesi Erőmű alapanyag-ellátásának biztosításában, és hogy milyen nagy volumenű fejlesztések vannak folyamatban az erdőgazdaságnál az apríték-alapanyag előállítás, és felvásárlása tekintetében. Közjóléti fejlesztéseit is hatékonyan kommunikálja a társaság (a többi állami tulajdonú erdőgazdasági Zrt.-hez hasonlóan), és tudtuk azt is, hogy a Vértesi Erdő Zrt. a Vértesben található szakrális helyek és háborús emlékhelyek felújításáért, állagmegóvásáért, létesítéséért sokat tesz az utóbbi időben. Elismerést kiváltó volt hallani azt a listát és munkát, amit e téren vendéglátóink elvégeztek.

A kiváló ebédet követően búcsút vetünk az Ökoturisztikai Centrumtól, ahol

ottlétünkör is „telt ház” volt (kisiskolások ismerkedtek az erdei ökoszisztéma elemeivel, élvezték az erdei lovas kocsizás szépségeit), és átutaztunk *Kubinyi Balázs* termelési igazgató kocsiparancsnoklásával a pusztavámi fűrészüzembe.

Itt *Pintér István* pusztavámi erdészeti-gazgató beszélt erdészeti működéséről, feladatairól, amelybe beletartozik a fűrészüzem is, amit aztán *Febér Imre* fafeldolgozási ágazatvezető mutatott be a helyszínen. Vázolta a közelmúlt műszaki fejlesztéseit, beszélt arról a könnyűnek nem mondható időszakról, amikor a bányabezárásokat követő – szinte teljes – piacvesztés után, újra fel kellett építeni az

üzem működését, gazdálkodását. A látottak alapján sikerrel, hiszen az üzem eredményesen működik, az erdőgazdaság saját alapanyagából dolgozik, és a környéken élőknek nyújt biztos megélhetést. Innen utunk a Csákvári Erdészet Juhdöglő-völgy fokozottan védett erdőrezervátumának magterületéhez vezetett, ahol *Tamás Antal* erdőgondnok elképesztően magas színvonalú, szakmai, botanikai, kultúrtörténeti bemutató előadását hallhattuk a helyszínről. Majd egy rövid sétával a magterület körül, vizuális élményeket is szerezhettünk az előadásban elhangzottakról.

Az erdészeti területén tovább utazva Vérteskozma határában fogadott minket *Právetz Antal* erdészeti igazgató, aki azt az évszázados, hatalmas cserfák oltalmazó védelme alatt álló huszár emlékművet mutatta be nekünk, amely azoknak a magyar honvédeknek állít emléket, akik a II. világháborúban, a Vértesben hazájukért harcolva vesztették életüket 1945 januárjában, az oroszokkal vívott harcokban. Az emlékmű körül felállított táblók tanulmányozása és a kötetlen beszélgetések közben (ugyan nem volt újdonság), újból megállapíthattuk a szomorú tény: mindegyikünk családjából több honvéd, vagy civil áldozata volt a háborúnak.

A huszár emlékműtől tovább buszoztunk Kőhányásra, ahol az erdőgazdaság által a közelmúltban felújított Szent Teréz-kápolnát tekintettük meg. *Sárainé Illés Edina* közjóléti csoportvezető beszámoló

lóját hallhattuk a kápolna felújításáról, a kápolnába szervezett programokról, az erdőgazdaság által júniusban rendezett nagy ívű vértessomlói Vértesi Templom Fesztiválról, valamint az erdőgazdaság egyéb közjóléti munkáiról, feladatairól.

A napi program zárásaként tatai szállásunkon fogyasztottunk közös vacsorát vendéglátóinkkal, s éjszakába nyúló beszélgetéssel múltattuk az időt fehér asztal mellett.

Második napunk délelőttjén a szakma dominált. Szőlősi Attila, az oroszlányi erdészeti igazgatója kalauzolt bennünket erdészete területén. Tölgyes, kocsánytalan-tölgyes-cseres mesterséges és természetes erdőfelújításokat tekintettünk meg. A Gerencsér várhoz érkezvén, annak történetének, sorsa alakulásának meghallgatása után a vár közelében lévő azonális bükkösök szálaló vágásos természetes felújítását mutatta be vendéglátónk. Itt rö-

igazgató. A majd kétórás programot nagy érdeklődéssel hallgattuk (legtöbbünk

egy időutazáson veszünk részt, kár lett volna kihagynunk! Visszaérve az erdő bejáratához, Greiner igazgató terepjárójának platóján berendezett büfé ugyan egy fél órás kávé még marasztalt minket, de buszunk tachográfjának kíméletlen és főként megállíthatatlan mozgása Sopron felé vettette velünk az irányt.

Köszönetet mondunk vendéglátóinknak, Kocsis Mihály vezérigazgató-nak, aki drága idejét nem kímélve és megtisztelve minket, végig velünk tartott az első napon. Encsi Csaba vezérigazgató-helyettesnek, aki a szakmai és kulturális programokban oly gazdag, és változatos két napunkat szervezte, irányította. Illetve az ebben őt segítő, összes többi vértesi kollégának, akik mind azon fáradoztak, hogy tanulmányutunkról maximális megelégedettséggel, és irántuk érzett hálával a szívünkben térhettünk haza.

Köveskúti Zoltán

OEE Soproni HCs titkár, régióképviselő

vid szakmai kérdezz-felelek alakult ki dr. Szélessy Miklós nyugalmazott egyetemi adjunktus tagtársunk moderálásával, aki elmaradhatatlan sétabot-székén elhelyezkedve osztotta meg velünk Iván Ivanovics Schmalbauzen biokibernetikai elméletét (*Problemy Darwinizma* (1946), *Die Evolutionsfaktoren. Eine Theorie der stabilisierenden Auslese* (1946)) az egyed – biogeocönózis közötti információáramlásról, a bükk magban lévő genetikai információ továbbörökítési módjára, szükségességére kivetítve és akár filozófiai magasságokba emelve ezzel a természetes felújítás folyamatát.

Ebédünket Kecskédén, a hangulatos „Barátok Asztala” nevű étteremben költöttük el, majd újra buszra szálltunk, hiszen Komáromban, a Komáromi Erdőben várták csoportunkat az idegenvezetők, és Greiner József, kislévi erdészeti-

először látta ezt a monumentális erdőtmenyt), mindnyájan úgy éreztük, hogy

A Budapesti FM HCs rendezvényei

Utoljára a 2012. évi rendezvényeinkről olvashattak lapunkban, ezért időszerű már tájékoztatást adnunk az elmúlt két év szakmai rendezvényeiről is.

2013-as terveink szerint, az év április 24-én – az OEE régióközi együttműködés keretében – tanulmányutat szerveztünk, 20 tagtársunk részvételével Szolnokra, a Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt. területére. A szakmai út során megismerkedhettünk az ott folytatott erdőgazdálkodással és főleg a közjóléti tevékenységgel. A terepi bejárást (amit a Tiszán éppen akkortájt levonuló árhullám tett különlegessé) követően *Dégi Zoltán* vezérigazgató adott részletes tájékoztatást a vállalat működéséről és a térségben a tevékenységüket meghatározó szakmai és gazdasági körülményekről.

2013. december 4-én az Erdészeti Információs Központban került sor – 30 tagtársunk részvételével – az évi második szakmai rendezvényünkre, amelynek keretében *dr. Borovics Attila* főigazgató (Erdészeti Tudományos Intézet) tartott előadást „Szakmánk új kihívásai és az erdészeti kutatás” címmel. Rövid elnöki megnyitóban két nagy, aktuális, szakmai kihívást emeltem ki: a klímaváltozást és a túlszaporodott nagyvadállomány okozta problémakört. A főigazgató először arról adott tájékoztatást, hogy az ERTI 2014. január 1-jétől az integrált Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ szervezeti keretei között, de nevét és autonómiáját megőrizve működik a jövőben. Ezután egészen kivételesen magas színvonalú előadásában a klímaváltozással kapcsolatos erdészeti kutatási eredményeikről számolt be.

Az előadást követő megbeszélés során az a vélemény alakult ki, hogy a statikus, ún. „zöld könyvek” szemléletű erdőművelés-erdőgazdálkodás, illetőleg erdeink természetességi fokozatokba sorolása újra átgondolandó, idősebb szakmai feladatunk.

2014. május 14-én – ez évi tervünknek megfelelően – 20 tagtársunk részvételével, tanulmányutat szerveztünk a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Lovasberényi Erdészeti Igazgatósága területére, az OEE régiós együttműködés keretében. Azért is a Lovasberényi Erdészetet választottuk úti célul, mert működési területük magában foglalja azt a Velencei-hegységet (szigeteszerű gránit röghegységet), ami táj-

ként is, különleges természeti értékeit tekintve is („ingókövek, gyapjaszások” stb.), valamint termőhelyként is (a korábban felvételezett növénytakarásokban az európai-mediterrán flóraelemek domináltak) meglehetősen egyedi az országban; továbbá a Velencei-tavat hossz tengelye mentén közjóléti funkcióiban szervesen kiegészíti.

Nem véletlen, hogy elődeink itt számos fafajjal kísérleteztek a sikeres erdősítés, erdőfelújítás érdekében (a teljesség igénye nélkül: az itt is őshonos csertölgy, molyhostölgy, kocsánytalan tölgy, mezei juhar, virágos kőris, kislevelű hárs, mezeiszil, gyertyán, cseresznye, sajmeggy; míg ültetett elsősorban az erdeifenyő, továbbá a feketefenyő, az akác, a magyartölgy, a szelíd- és vadgesztenye, a feketedió stb.).

Az erdészet – a mai átlagos üzemméretekhez viszonyítva – nem nagy területen gazdálkodik, fahasználati lehetőségei szerények. Hagyományos ágazatuk

lamtitkár (helyi csoport tagtársunk) tartott tájékoztatót és kérdésekre válaszolt. Elmondta, hogy az erdészeti ügyek az állami földekért felelős államtitkársághoz, *dr. Bitay Márton* Örs államtitkárhoz tartoznak, akinek ő a helyettese. Az erdészeti ügyekben illetékes szakmai részleg, az államtitkárság szervezeti keretein belül az Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály. A főosztály három osztályra tagozódik, közülük kettő foglalkozik az erdészet ügyeivel:

- Erdészeti Igazgatási Osztály
- Állami Erdőgazdálkodási Osztály (ügykörébe tartoznak – 21 év után ismét – a 22 állami tulajdonú erdészeti zrt. feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos irányítási feladatok)

Személyesen mutatta be a kollégáknak az Erdészeti Igazgatási Osztály vezetőjét, *dr. Mózes Csaba* erdőmérnököt, helyi csoport tagtársunkat.

a vadgazdálkodás is és az ahhoz kapcsolódó vadföldgazdálkodás, vadtakarmányozás. Az utóbbi időszakban rendkívüli módon előtérbe került a közjóléti tevékenység (ennek érdekes objektumait külön is megtekinthettük: a ma is meglévő, korábbi halastavak vízgazdálkodását).

Mindezekről a délelőtti és a délutáni terepi bejárásokon részletes tájékoztatást kaptunk házigazdánktól, *Domján György* erdészeti igazgatótól.

Tisztújító ülésünket 2014. szeptember 15-én 17 órai kezdettel tartottuk meg a Földművelésügyi Minisztérium I. emeleti miniszteri tanácstermében. A meghirdetett időpontban a választásra jogosultak több mint fele, 34 tagtársunk jelent meg.

Az elnöki megnyitót és rövid beszámolót követően *Ugron Ákos Gábor* h. ál-

Ezután *Bogdán József*, az OEE OVB tagja ismertette a tisztújítás menetrendjét, majd megalakult a Helyi Választási Bizottság, melynek elnökévé *Merkel Gábort*, tagjainak *dr. Ádámfi Tamást*, *Beró Csabát* és *dr. Verbay Józsefet* választotta meg a tagság.

A titkos szavazás eredményeként a helyi csoport elnökének és küldöttnek (28-28 érvényes szavazattal) ismét *Holdampf Gyulát*, titkárának (27 érvényes szavazattal) ismét *Karádi Lászlót* választották meg.

Az újraválasztott elnökként köszönetet mondtam a bizalomért, s az elkövetkezendő időszak legfontosabb teendőjeként a fiatal minisztériumi kollégák helyi csoportunkba történő integrálását jelöltem meg.

Holdampf Gyula

elnök, OEE Budapesti FM HCs

Erős évzárás az egyesületi könyvtárban

Az egyesületi könyvtár rendkívül sikeres évet tudhat maga mögött mind az állománygyarapodás, mind az egyesületi emléktárgyak, relikviák restaurálása, rendbehozatala, értéknövelése szempontjából.

Az elmúlt időszakban a következő gyarapodásról, beszerzésekről tudunk beszámolni. *Sponga József* tagtársunk jóvoltából újabb különlegességgel gazdagodtunk, méghozzá egy „Kubátor” gömbfaköböző átlalóval, az egykori budapesti Kalibergyár termékével. A klasszikus átlaló elvén működő gömbfaköböző a különböző hosszakhoz ad leolvasható értékeket a műszer mérőcsövén. A becslésünk szerint az 1960-as évekből származó, működőképes műszer a könyvtárban tekinthető meg. Nagyon köszönjük!

Gáspár-Hantos Géza, egyesületünk egykori főtitkára ismét tanúbizonyságát adta nagylelkűségének. Könyvtárunknak adományozta a Theodor Hartig-féle „Németország erdészeti kultúrnövényei” című 1852-53-as kétkötetes művet, valamint a nagyon szép kiállítású, gazdagon illusztrált J. Hartwig által jegyzett erdei fafajokat bemutató könyvet 1892-ből. Kedves Géza Bácsi! Hálás köszönet mindkét adományodért!

Dr. Szikra Dezső egykori egyesületi főtitkárunk segítségével jutottunk hozzá Georg Ludwig Hartig: Lehrbuch für Förster című munkájának bécsi kiadásához, ami valószínűleg 1814-ben jelent meg.

Magyar Lajos erdőmérnök kollégánktól, Kerekegyháza három rendkívül érdekes régi erdészeti szakkönyvet kaptunk, az 1874-ben kiadott Gemeinde-Forstverwaltung im Grossherzogthum Baden című kötetet, továbbá *Illés Nándor* 1885-ből származó „A futóhomok megkötése, befásítása és használata” című könyvét, valamint *Fekete Lajos* Talajtanának 1891-ben kiadott második bővített kiadását. Mindhárom kötet kiváló állapotban kerül könyvtárunk állományába. Hálás köszönet érte!

Ez év szeptemberének végén a Nemzetközi Zöld Kereszt Magyarországi Szervezetét fogadhattuk az Országos Erdészeti Egyesület könyvtárban. A rendezvényt követően *Tollner György* tagtársunktól nagylelkű ajándékot kaptunk, a Bedő-féle „A Magyar Állam összes erdőségeinek átnézeti

térképét, pontosabban az 1896-os, második kiadásának másolatát térképlaponkénti felbontásban. Novemberben újabb adománnyal lepett meg minket *Tollner György*, a Budavideki Állami Erdő- és Vadgazdaság szervezésében 1978-ban létrehozott „Gödöllői Nyugdíjas Erdészek Klubjának” 1980. évi rendezvénye alkalmából, szarvasagancsból készített emléktárggyal és azzal a különleges bélyeggel, valamint bélyegzővel ellátott borítékkal, ami az OEE 1980. évi, Gödöllői Vándorgyűlésének állít emléket. Rendkívül érdekes kordokumentum az általa átadott, a Budavideki Állami EVAG 1981. évi vadkilövési nyilván-

- végezetül az elmúlt 20-30 év fontos erdészeti témakörben megjelent szakkönyvei.

Köszönjük szépen az újabb ajándékot!

Az Erdészeti Lapok szeptemberi számában már jeleztük, hogy folyamatban van báró Tallián Béla és Decrett József festményének restaurálása. Örömmel számolhatunk be arról, hogy nemcsak a képek magas színvonalú megújítása fejeződött be, amit a mellékelt fotók jól láthatóan bemutatnak, hanem bekeretezésükkel is elkészültünk. Ily módon archaikus, épített keretet kapott a korábban felújított gróf Tisza Lajos-portré, továbbá bekeretezték a báró Tallián Bélát

tartásának egy példánya, amiben kedvére csemegézhet a vadászattörténész, de épp úgy a laikus érdeklődő is. Nagyon köszönjük!

Fáczy Ödöntől nagy örömmel és hálás szívvel vettük át erdészeti és vadászati témájú könyvekből álló, könyvtárunknak szánt újabb adományát. Az érdekes és értékes, mintegy 40 könyvet tartalmazó adomány kötetei a következő fő csoportokra oszthatók:

- nagy vadászíróink munkái, mint Kittenberger Kálmán, Széchenyi Zsigmond, Horthy Jenő, Vajda János könyvei,
- nagy összefoglaló munkák a vadászat, halászat és természetvédelem témakörében,
- az erdészeti és vadászati aprónyomtatványok, humoros visszaemlékezések, reprint vadásznaptár,

ábrázoló egész alakos festményt és az egyesületi könyvtár folyosóján található Bedő-féle térképművet is.

Külön ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a Wagner Károly Alapítványnak, ami az idén a könyvtári, levéltári szolgáltatások, a könyvtár bérleti díja, biztosítási díja támogatásán túl a 2014. évi könyvbeszerzéseket és a fentiekben részletezett restaurálási, keretezési munkákat is támogatta. Az egyesület elnöksége segítségével újra működőképpé tett alapítványnak köszönhetően könyvtárunk az elmúlt két esztendőben korábban sosem látott mértékű fejlesztéseket valósíthatott meg egyesületünk vagyonának gyarapítására és mindannyiunk örömére!

Dr. Sárvári János
a könyvtár őre